

Zas Latweeschu draugs.

1838. 13 Oktbr.

41ma lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburgē. 27tā September augsti zeenigs Keisers, wisseem faweem appalschneekēem, un fewischki Pehterburgē eedsihwotajeem par leelu preeku, spirges un wefels no Wahzsemmes irr pahrnahzis. Bija gan no Wahzsemmes lihds ar Keisereenti un ar leelwirstenehm labbu gaifa gabbalu pa juhru ar ugguns kuggi gahjis, bet leelas sturmes deht un kad pee kugga ritteneem gabals bija noluhsis, jau pee Rehweles lihds ar faweem mihteem nahzis pee mallas un tik no turrenes brauffschus arnahzis.

(2 Oktbr.) 13tā September Simbirskes gubbermenti, Sirenskēes pilsatā ugguns nahze wakkā un pee leela wehja pa 12 stundahm noslijzinaja 572 birgeru mahjas un wehl pulku krohna nammu. Padarrija arri pee pilsatā basnizas leelu skahdi. Kad augsti zeenigs Keisers to dabbuja sinnah, tad winsch, jau ar ween kā mihligs tehws pahr wisseem faweem appalschneekēem gahdadams, tuhlin pawehleja, lai teem arri bes teem 15 tuhkstohsch rubteem, kas jau no walsts lahdes winneem pee tahdas nelaimes nahkotees, wehl 37 tuhkstohsch rubtus dahwina, ka sawas mahjas no jauna warroht usbuhweht. Bes tam wehl teem, kas leelakā truhkumā, tikke isdalliti no pascha Keisera puffes 25 tuhkstohsch rubti, no Keisereenes puffes 5000 un no Keisera behrni puffes 7000; pa wissam 89 tuhkstohsch rubti. — Lai Deews muhsu firdschehligu semmes tehwu un winna mihlus peederrigus, kas labdarridami winnam ar ween tik labprahc turrahs lihdsi, jel fwehti un wehl ilgi usturr, wisseem winna ustizzameem appalschneekēem par labbu un laimi. (S. E.)

Is Rihges. Widsemmes gubbermenta waldischanas teesa ar sawadeem raksteem irr pawehlejuse, ka pee nekruhshu lohsefchanas semneeku draudsēs puischeem tā patē kā teem atrahkneem, kam behrni naw, buhs pa paschu pirmu fahrtu lihds ar teem wihreem, kas apprezjeti un wehl naw 23schā gaddā wezzumā, lohseht, ja tik ne dshweem wezzakeem buhtu weenigi dehti, woi likkumi ne zittadi jau nospreeduschti.

Is Jelgawas. 5tā Oktober tur tai beedribai, ko eesaukuschi par Latweeschu wallodas lohpejeem un mihlotajeem, sawa gadda faeefchana bija.

Is Widsemmes. Kā Latweeschu drauga 24ta lappa mahzija, kad farcuppi fahf seedeht, ka tad buhschoht seedus nokneebt, tad daubf wairaf

augtu buhſchoht appakſchâ, tà arr' eſmu ſcho gadd' prohwejis, bet ne tà atrad-
dis. Branga, drufzin ſmiltaina ſemme bij, ko kartuppi mihto, un labbi ſuhdota,
kur maſam gabbalinam likku ſeedus nokneebt; bet kad nu taggad kartuppi teek
iſnemti, tad ne puſs tik dauds naw appakſchâ, kâ tur, kur ſeedi palikke,
un kur tahda patti ſemme. — Woi zitti, warr buht, arri prohwejuſchi, un kâ
teem iſdeweess? — P. — p —

Laiſam waina buhs bijuſe ſchi, ka ne agraki ne ſahze nokneebt, ne kâ tad, kad
jau ſeedi bija gattawi. Muhsu lappa tik ſtahtſija pahſ Wahſſemneekem, ka winni,
pirms kartuppeles ſahſ ſeedeht, tik kad ſeedi pumpurôs mettahs, laſtu wirs-
gallus, kur tee pumpuri ſtahw, ar ſinnu nopluzhoht.

No Wezz-Peebalgas draudſes, Widſemmê. Tanni 14tâ Auguſt-
mehneſcha deenâ Wezz-Peebalgas draudſe ſawâ wezzâ baſnizâ ſwehtija
kâ augſtu ſwehtku deenu, ne eekſch preekem, bet — eekſch ſchehlabahm un aſſa-
rahm; jo ſchi bija ta pehdiga reiſe, ka ſchi draudſe bij ſanahkufi ſchâi
baſnizâ us Deewa kalpoſchanu. Dauds laudis bij ſanahkufi, pehdigu reiſi wez-
zâ baſnizâ Deewa wahrduſ klauſiht un tai mihtai baſnizai ar Deewu ſazjih.
Wiſſi laudis ne warreja baſnizâ ſaeet; warr buht, ka wairak, ne kâ treſcha dalla
ahrâ ſtahweja. Ka daudſeem un warr buht wiſſeem ſchahs draudſes lohzeleem
ſchi wezza baſnizâ mihta palikkufi, to warreja redſeht arri kahds ſweſchineeks, ja
tai deenâ ſchâi baſnizâ bija, ne ween pee tahs ſkaiſtas iſpuſchkoſchanas, ko miht-
leſtibas rohkas bij padarrijuſchas, bet arri pee ta, ka dauds laudim aſſaras pahſ
waigeem birre. Schahs draudſes wezzais Deewa nams nu drihs taps nolauſts
un tai paſchâ weetâ jauns uſtaifihſ; ſchi draudſe nu kahduſ gaddus pagaidu-
zeb nohtes-baſnizâ, kaſ jau irr uſtaifita, ſanahks us Deewa kalpoſchanu. Zeenigs
mahzitais ſpreddiki ſazjija par warifeeru un muitineeku; wiſch parahdija ſkai-
dri, kahdeem waijag' buht, un ka ween zaur Jeſu Kriſtu un zaur garra nabba-
dſibu tahdi warram buht, ka iſeetu taiſnoti no ſawa wezza Deewa namma.
Schahs draudſes zeeniga mahzitaja wezzakais brahſis, Gulbenes un Leijes mui-
ſchas draudſes zeenigs mahzitais arri bij ſchâi deenâ ſcheitan, wiſch kahpe ohtru
un beidsamu reiſi us kanzeles un iſtahtſija; ka preekſch diwiſimts un ſeptineem
gaddeem pirmais Luttera tizzibas mahzitais ſcheitan tappis ezeles un ka no ta
laiſa lihds ſchim dewini mahzitaji bijuſchi, kaſ jau Deewa preekſchâ aiſgahju-
ſchi, un deſmitais, kaſ taggad muhsu mihtais gans un mahzitais irr. Kad lau-
dis baſnizâ ſagahje un eefahze dſeedaht, tad jau daudſeem aſſaras warreja redſeht
azzis, bet — kad zeenigs Gulbenes mahzitais us kanzeles buhdams tai ſwehtai
weetai ar Deewu ſazjija, tad wiſſa draudſe raudaja. Ratrâ reiſe pehz ſpreddika
ſkohlas-behrni ſkaiſtas dſeefmas ar iſchetrahm baſim nodſeedaja. — Schahs
draudſes zeenijami preekſchneeki jau kahduſ gaddus us to irr dohmajuſchi, jaunu
baſnizu uſtaifihſ un tapehz jau labbu teeku naudas ſakrahuſchi; un Wezz-Pee-
balgas diſimts ſeelſkungs, Grahſ Scheremetew, irr ſchinkojis diwidſimts tuh-
ſtoſchus rubtus papir-naudas preekſch baſnizas uſtaifihſchanas. Nu drihs eefahks
ar Deewa paligu jaunu baſnizu uſtaifihſ. Schahs draudſes preekſchneeki uſjih-
tigi gahda par jaunu Deewa nammu, un to darra, ne ſewim kahdu augſtu ſa-

wu sakrahdami, bet Deewam par gohdu un zilwekeem par labbu; wiini sinn, ka zilweku spehks ween ne peeteek kaut kahdu nammu ustaisiht; jo — ja tas Kungs to nammu ne ustaisa, tad darbojahs welti, kas pee ta strahda. (Dahw. dseefm. 127, 1.)

Is Enlenderu semmes. Ne fenn tur jauns wihrs, ar wahrdu Hull, ne taht no Uksbridshes pilsfata laukâ nomirre ar galwu; jo a plam fkreijoh, winnam affins dsihplite galwâ bija plihfufe. Wihrs ar zitteem bija derrejis, ka us 20 Enlenderu juhdschm (tas buhs pehz muhsu lauka mehra drufzin wairak kâ 30 werstes) ilgaki ne staigaschoht, ne kâ puss-zettortu stundu. Jau 18 juhdses eefsch trim stundahm bija nostagajis, tad kritte semmê un tê bija pa gallam.

Is Sprantschu semmes. Eefsch Liones pilsfata fohri behdiga, breefmi-ga leeta notikkufe! — Arri tur zitteem lungu nammeem ahra, pa ohtru, ir treschu tahschi, tahdas weetas ar gadrineem irr peebuhwetes, kur pa sawadahn durrim warr eet wirsû un kur jaukâ laizina labbi warr luhkoh, kas us eelahm noteek. Jauna gaspascha stahweja tahdâ augstâ weetâ, ar masu behrni-nu no gadda wezzuma us rohkahm, gadrineem peepleedamees. Behrns us reis kustejahs, un winnai is sprukke no rohkahm. Mahte, gauschi istrufkdamees, to wehl kridamu gribb sakert, bet sehjahs pahrlaeku pah, ar kahjahm wairs ne warr turretees un — af tawu nelaimi! — behrnam pakkat nokriht semmê us paschu bruggetu eelu. Appakschâ wehl par leelaku nelaimi zits behrns no 5 woi 6 gaddeem stahweja, spehledams; tam wiina kritte wirsû un to satreeze. — Daktari, sinnams, no mallu mallahm tuhliht atskrehje un deesgan ar wisseem trim nelaimigeem publejahs; bet pehz stundas laika ne weens wairs ne bija dsihws.

Kamehr Enlenderi, stawehts Deews! nu jau pa wiffahm sawahm Amerikas un zittahm fallahm un semmehm pilnigi gahdajusch, ka wiinau dsimti laudis, tee melni zilweki, palikke par brihweem, un teem muishneekem tannis mallâs arri ar algadscheem jau labbi deesgan sah klastees pee semmes kophschanas, tamehr Sprantschi pa sawahm fallahm wehl no hrus neganti turr zeeti. Ne fenn wehl no kahdas Sprantschu fallas us Parishi atnahze grahmata, kur schahda tahda teesa bija rakstijufe: "Dsimteem kungeem dsimti laudis peederroht no Deewa un no teesas puffes; lungi tohs par sawu paschu nandu effoht pirkusch; un ja kahds zilweks prassitu, lai tee sawus atlaisch par brihweem, tad tas driht itt kâ saglis kahrotu pehz to, kas winneem peeder." — Sinnams, kamehr Sprantscheem wiinau tizziba labbaku gudribu wehl ne buhs eemahzijufe, tamehr tee tohs putniaus, kas winneem jau rohkâ, ne laidihs wis walkâ.

Is Turku semmes. Turku Feisera pilsfata 15tâ August-deenâ tit leela wehtra plohsijahs, ka tâ patt pa uppi, kâ pa juhru leels pulks laiwu un fuggu lihds ar zilwekeem gahje dibbenâ. — Zik no tahs masas juhreas, kas tur klaste un kô marmela-juhru sawz, 150 lihki ar wilneem nahkusch mallâ. Pa tam arri pehrkons zittôs augstakôs nammôs eefpehre un daschu zilweku nospehre. Weenam fuggam, kas ohitâ un pee enkura bija, wehtra falaufe wiffus mastâ-kohfus un padarrija arri wehl zittu fshadi. Warr dohmah, ka pa to leelaku juhru, to melnu, wehl dauds wairak nelaimes buhs notikkufe. Weens ugguns-fuggis, kas

tanni paschâ deenâ tur gahjis, jau nahje mallâ, un fuggu laudis stahsta, ka, winneem pascheem redsoht, 4 zitti fuggi effoht gahjuschi druppu druppos. Ak, un arri us semmehm fahdes deesgan buhs! — Diwas, ir trihs deenas preekisch wehtras brihnum' karsts laiks tur bijis.

Krisborgâ, ne tahlu no Jakobstadt. Krisborgas muischas waldneeks, P. v. Drachenfels, darrjis sinnamu, ka no Jahneem 1839tâ gaddâ waitak ne kâ 20 frohgi kristiteem laudim tiks us renti isdohtl. Ja kahdi schohs frohgus gribbetu nemt us renti, tee lai Krisborgas muischâ imâ Dezember mehn. schinni gaddâ peeteizahs.

Trihs fwaigsnes dsihwiba.

1.
Trihs spohschas fwaigsnes atspihd dsihwiba
Un gaischumu dohd dsikâ tumfchâ nakti;
Eas Wissuwaldigais tahs raddija,
Lai ne paliktum tumfiba aprakti;
Pats Debbes-tehws mums zilwekeem tahs
spuldsina;
Tahs nosanz: mihlestiba, tizzib', zerriba.

2.
Lai mihlestiba firdi mahjoht buhs
Izweenâ likteni, un katra laikâ;
Zaur winnu laimes brihds so flaidris klus,
Ea eepreezina firdi behdu twaika;
Lai atgahdinahst buhs, ka pats tas augstais
Deems
Irr pilns no lehnibas un mihlestiba's
tehws.

3.
Lai tizzibai buhs mahjoht firsina,
Pahr winnu wakteht, waldiht gudrâ sinâ,

To firdi waddiht taifnâ tikkumâ,
No grehkeem fargahst, audseht gudribinâ,
Un behrna pakauschanu firdi eekahdiht,
No Debbes-tehwa wissu labbu fagaidiht.

4.
Un zerriba buhs wahju stiprinahst,
Kad behdu likteni to gruhti nospeest baida,
Kad meera faule noreeteht jau fahst,
Un tumfiba naktis spohki waideht waida.
Kad wahrguli firds balles mohza, trihzina,
Ead aprimst winsch, kad atspihd zerriba.

5.
Kaut jel no schuhpta lihds pat fappinu
Ea mihlestiba, tizzib', zerribina
Eo semmes tahrpu waddiht wadditu,
Ead staigatu winsch engtu beedribinâ,—
Iuh's, debbes fwaigsnaes apspihdeht dsihwibu,
Ea warru dsihwoht, mirt eeksch iuhfu gaischumu.

E.....l.

M i h e l a.

E's, mihlais lassitajs, ar feschahm kahjahm
Us swefchu tahlu semmi aishgahju;
Bet pehz us sawahm druwinahm un mahjahm

Ar treijahm tikkat atkal pahrnahju;
Gan nu ar treijahm kahjahm staigaju,
Bet diwi mannim labbat patiktu. B.

S l u d d i n a s c h a n a.

Nu arri jau peefta un festa no muhsu grahmatinahm teek islaifta, fo sauz:
"Deewa wahrdu mihlotajeem trescha fehja." Eeksch abbahm un wehl eeksch nahkofschas dewitas atrohds lutera jauka istahstischana daschu nodaku no Jahna swehteem stahsteem. E' pirmu reis Latweeschi tahdas swehtu rakstu istahstischanas dabbu, un schahs lassidami gan preezasees. Zerream, ka meh's arri us preekschu wehl ziktu swehtu rakstu istahstischanas saweem lassitajeem warresim doht rohkâ.

Lihds 11. Oktober pee Nihges irr atnahkuschi 1407 fuggi un aishbraufuschi 1225.

Brihw drikkeht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. E. Napiersky